

Evropski varuh
človekovih pravic

Prevod te strani je bil narejen s strojnim prevajanjem [Povezava]. Strojni prevodi lahko vsebujejo napake, ki bi lahko zmanjšale jasnost in natančnost, zato varuhinja človekovih pravic ne prevzema odgovornosti za kakršna koli odstopanja. Za najzanesljivejše informacije in pravno varnost glejte zgornjo povezavo z izvirno različico v jeziku angleščina. Za več informacij si oglejte našo [jezikovno in prevajalsko politiko](#) [Povezava].

Sklep o tem, kako je Evropska komisija obravnavala dve pritožbi glede kršitev predpisov o načrtovanju maloprodajnih prostorov v Nemčiji (skupni zadevi 2238 in 2249/2021/MHZ)

Odločba

Primer 2238/2021/MHZ - Preiskava uvedena dne 01/02/2022 - Odločba z dne 16/12/2022 - Zadevna institucija ali organ Evropska komisija (Ugotovljene nepravilnosti) |

Primer 2249/2021/MHZ - Preiskava uvedena dne 01/02/2022 - Odločba z dne 16/12/2022 - Zadevna institucija ali organ Evropska komisija (Ugotovljene nepravilnosti) |

Pritožnika sta dve maloprodajni družbi, IKEA in Decathlon, ki sta trdili, da Evropska komisija ni ustrezno obravnavala postopkov za ugotavljanje kršitev proti Nemčiji v zvezi z zakonodajo o načrtovanju in maloprodajnim prostorom. Pritožniki so izpodbijali čas, ki je bil potreben za postopek, saj je bila začetna pritožba zaradi kršitve vložena leta 2008. Prav tako so izrazili pomisleke glede različnih pojasnil, ki jih je Komisija podala za zamudo.

Med preiskavo je varuhinja človekovih pravic Komisiji izdala predhodne ugotovitve, zlasti da je Komisija za obravnavo začetnih upravnih faz postopka za ugotavljanje kršitev potrebovala nerazumno dolgo časa (več kot trinajst let). Predlagala je, naj Komisija nemudoma sprejme odločitev o naslednji fazi postopka.

Komisija je v odgovor na ugotovitve varuhinje človekovih pravic podala pojasnila, da bi utemeljila potreben čas, in navedla, da namerava odločitev sprejeti v začetku leta 2023.

Varuhinja človekovih pravic je menila, da potrebnega časa ni mogoče upravičiti. Preiskavo je zaključila z ugotovitvijo nepravilnosti. Menila je, da priporočilo ne bi bilo smiselno, saj se je Komisija zavezala, da bo v prihodnjih mesecih sprejela odločitev. Komisija bi morala varuhu človekovih pravic poročati do konca marca 2023.

Ozadje pritožb

1. Leta 2008 je družba IKEA Retail Germany pri Evropski komisiji vložila pritožbo proti Nemčiji. Pritožba se je nanašala na omejitve pri načrtovanju trgovskih centrov v dveh nemških zveznih deželah (Nordrhein-Westfalen in Baden-Württemberg), ki veljajo za velike trgovske prostore (več kot 800 kvadratnih metrov). [1]
2. Ikea je trdila, da zakoni spodkopavajo pravico do svobodnega ustanavljanja [2] in Direktivo EU o storitvah [3]. Komisija je v pritožbi sprožila postopek za ugotavljanje kršitev [4] in Nemčiji 25. junija 2009 poslala „uradni opomin“. Nemčija je odgovorila dva meseca kasneje.
3. Leta 2014 je družba Decathlon Germany pri Komisiji vložila pritožbo v zvezi z isto zadevo. Komisija se je odločila, da bo skupaj obravnavala pritožbe IKEA in Decathlon. 18. junija 2015 je nemškemu organom poslala dodatni uradni opomin. Nemčija je odgovorila avgusta 2015.
4. Od takrat sta IKEA in Decathlon v stiku s Komisijo glede postopka za ugotavljanje kršitev, vključno s sestanki z ustreznimi uslužbenci Komisije in korespondenco.
5. **Sodišče EU je leta 2018 izdalo sodbo v zadevi v zvezi z omejitvami maloprodajnega prostora (zadeva Visser).** [5]
6. Decembra 2020 je konferenca nemških ministrov za prostor pripravila smernice za zvezne države, v katerih so pojasnila odstopanja od pravil, ki omejujejo svobodo ustanavljanja trgovcev na drobno.
7. **Pritožniki in Komisija so si med oktobrom 2020 in avgustom 2021 izmenjali dopise,** januarja 2021 pa so se sestali. Decathlon in IKEA sta v svojih dopisih izrazila nezadovoljstvo nad tem, kako je Komisija vodila postopek za ugotavljanje kršitev, in dejstvom, da se zdi, da je „*politično blokiran*“. Komisija je pojasnila, da išče zadovoljivo rešitev in da namerava ponovno začeti razprave z nemškimi organi po zaključku nemškega predsedovanja Svetu EU (december 2020).
8. **Komisija** je avgusta 2021 pritožnike obvestila, da je nemška zvezna vlada navedla, da poleg zgoraj navedenih smernic razmišlja o spremembi zveznega zakona o prostorskem načrtovanju, da bi določila jasnejše določbe o tem, kdaj lahko državni organi odobrijo izjeme od omejitev načrtovanja za maloprodajne prostore. Navedla je, da bi lahko ta predlog spremembe sprejeli leta 2022.
9. **IKEA in Decathlon sta se 17. decembra 2021 obrnila na evropsko varuhinjo človekovih pravic.**

Preiskava

10. Varuhinja človekovih pravic je začela preiskavo pomisleka pritožnikov, da Komisija ni ustrezno obravnavala postopkov za ugotavljanje kršitev proti Nemčiji po dveh pritožbah v zvezi z zakonodajo o načrtovanju in maloprodajnim prostorom (2008/4946 in 2015/4207).

11. Preiskava je preučila: (I) čas, ki ga Komisija potrebuje za obravnavo postopka za ugotavljanje kršitev; (II) razloge, ki jih je Komisija navedla za zamudo.

12. Preiskovalna skupina varuhinje človekovih pravic se je 22. marca 2022 sestala s Komisijo in pregledala spise Komisije. Pritožniki so podali pripombe na poročilo varuha človekovih pravic o sestanku s Komisijo in inšpekcijskem pregledu [6] . Varuhinja človekovih pravic je 15. julija 2022 Komisiji poslala svoje predhodne ugotovitve [7] . Odgovor Komisije z dne 14. oktobra 2022 je bil posredovan pritožnikom. Pripombe so predložili 16. novembra 2022.

Zamuda in njena utemeljitev

Začetni argumenti, predstavljeni varuhu človekovih pravic

13. Pritožniki so trdili, da je postopek trajal nesorazmerno dolgo (do zdaj več kot 13 let) in da razlogi, ki jih je Komisija navedla za zamudo, niso bili verodostojni in so se z leti spreminjali. Pritožniki so razumeli, da politični pomisleki in nacionalni vpliv preprečujejo zaključek postopka za ugotavljanje kršitev.

14. Na sestanku s preiskovalno skupino varuha človekovih pravic je Komisija trdila, da so primeri zapleteni, kar vključuje navzkrižje med pravico do svobode ustanavljanja v EU in pomisleki v zvezi z načrtovanjem mest in okrožij, vključno z varstvom okolja in potrošnikov. Opozorila je tudi na zapletenost zveznega sistema v Nemčiji, saj je imela pomembno vlogo pri zamudi.

15. Komisija je priznala, da je zadeva med najdaljšimi postopki za ugotavljanje kršitev doslej, saj se je začela leta 2008. Leta 2017 je bil postopek prekinjen do končne sodbe v zadevi Visser. Po izreku sodbe leta 2018 je Komisija ponovno sprožila zadeve.

16. Vendar je Komisija navedla, da so k zamudi prispevale tudi nemške volitve leta 2017 in sprememba ministrskih resorjev. Dodala je, da še naprej analizira s tem povezane spremembe, kot so smernice, ki jih je izdala Konferenca nemških ministrov za prostor.

17. Komisija je med postopkom za ugotavljanje kršitev podrobno opisala tudi druge ukrepe, ki jih je sprejela, da bi zagotovila, da države članice spoštujejo pravico do svobode ustanavljanja. Komisija je leta 2018 objavila sporočilo o maloprodajnem sektorju [8] , v katerem so opredeljene najboljše prakse za usmerjanje reform držav članic v tem sektorju, ter praktični vodnik [9] za nacionalne ali regionalne organe o reformi maloprodajnega sektorja. Komisija je organizirala tudi delavnice in druge pobude, vključno z zainteresiranimi stranmi.

18. Komisija je trdila, da se je zavestno odločila, da bo zadevo obravnavala v dialogu z nemškimi organi, namesto da bi napredovala v formalnih fazah postopka za ugotavljanje kršitev. Dejal je, da je to „napredek v teh primerih počasen proces“.

19. Komisija je organizirala precejšnje število dvostranskih srečanj in drugih vrst srečanj z ustreznimi organi v Nemčiji. To je vključevalo sestanek januarja 2019, na katerem so sodelovali pritožniki, zvezni in državni organi v Nemčiji in Komisiji (s predstavniki pravne službe in generalnega direktorata za trgovino).

20. Komisija je navedla, da ne pričakuje, da bo postopek za ugotavljanje kršitev kmalu zaključena, saj njen dialog z nemškimi organi še vedno poteka, nemški organi pa morajo sprejeti še več ukrepov.

21. Komisija je navedla, da bi bilo mogoče zadevo zaključiti iz „priložnostnih razlogov“. Navedla je, da lahko sprejme tako odločitev, tudi če ugotovi, da nacionalno pravo/praksa očitno ni v skladu s pravom Unije. V takih primerih so v končnem dopisu Komisije podrobno opisani pravni položaj in nezdružljivost s pravom EU ter posebne okoliščine v državi članici, ki je primerna za zaključek zadeve. Pritožniki lahko ta dopis nato uporabijo kot del pravnega izpodbijanja na nacionalni ravni. Če se pritožnik odloči, da bo zadevo, ki je bila zaradi priložnosti zaključena, predložil nacionalnemu sodišču, lahko nacionalno sodišče odloči, da Sodišču EU predloži predlog za sprejetje predhodne odločbe, tj. postopek, v katerem Komisija redno posreduje.

22. Pritožniki **so v svojih** pripombah na poročilo o inšpekcijskem pregledu [10] trdili, da Komisija kljub mnenju Komisije o zapletenosti zadeve ni spoštovala veljavnih pravil, zlasti člena 258 Pogodbe o delovanju EU (PDEU) [11]. Če Komisija meni, da država članica ni izpolnila obveznosti iz Pogodb, bi morala o tej zadevi izdati „obrazloženo mnenje“. Komisija je poslala dva uradna opomina, v katerih je navedla, da meni, da je tako, in nič ne kaže, da je spremenila svoja stališča. Sodba v zadevi *Visser* je le okrepila pravno oceno Komisije.

23. Pritožniki menijo, da so bili ukrepi, ki jih je v tej zadevi sprejela Komisija, razen sestanka januarja 2019 namenjeni zavlačevanju postopka.

24. Pritožniki so izrazili zaskrbljenost zaradi navedbe Komisije, da bi lahko zaključila svoj primer iz „priložnostnih razlogov“. Čeprav se je Komisija sklicevala na možnost pravnega izpodbijanja na nacionalni ravni, se zaveda, da je to že storila. Pritožniki so vložili pritožbe zaradi kršitve, potem ko je nemško zvezno upravno sodišče ugotovilo, da so omejitve iz nemškega zakona o načrtovanju upravičene (sorazmerno). Če bi se postopek za ugotavljanje kršitev končal zaradi priložnosti, so pritožniki trdili, da nemško upravno sodišče ne bi preučilo zadeve in ne bo posredovalo zadeve Sodišču Evropske unije.

25. Pritožniki so tudi navedli, da čeprav so referenti Komisije, ki so obravnavali njihovo zadevo, ohranili dobro komunikacijo z njimi, jim od sodbe v zadevi *Visser* niso bili pojasnjeni razlogi za trenutno zamudo. V tem obdobju se ustrezne pravne določbe v Nemčiji niso spremenile.

Predhodna ocena varuha človekovih pravic

26. Od začetka postopka za ugotavljanje kršitev je minilo več kot trinajst let, vendar ni mogla navesti, kdaj se bo postopek končal. **Varuh človekovih pravic je zavzel predhodno stališče, da taka znatna zamuda ni razumna.** Različne trditve, ki jih je navedla Komisija, da bi pojasnila zamudo, so bile deloma kumulativne in posledica tega, da Komisija ni sprejela odločitve o tem, ali bo zadevo obravnavala ali ne. Po vsakem objektivnem mnenju je trinajst let nesorazmerno dolgo obdobje za obravnavo upravnih faz postopka za ugotavljanje kršitev. Zamuda je nedvomno negativno vplivala na pritožnike.

27. Glede na navedeno je varuhinja človekovih pravic ugotovila, da mora Komisija sprejeti odločitev o naslednji fazi tega postopka za ugotavljanje kršitev, in jo pozvala, naj to stori brez nadaljnjih neupravičenih zamud .

Odgovor Komisije na predhodno oceno varuha človekovih pravic in pripombe pritožnikov na ta odgovor

28. Komisija se je sklicevala na svoje najnovejše ukrepe v zvezi s postopki pritožnikov za ugotavljanje kršitev. Po srečanju s preiskovalno skupino varuhinje človekovih pravic marca 2022 se je Komisija aprila 2022 na spletu sestala z nemškimi organi. Komisija je maja 2022 nemški vladi poslala seznam podrobnih vprašanj o smernicah za postopke odstopanja, ki jih je decembra 2020 izdala nemška konferenca ministrov za prostor. Avgusta 2022 je nemška vlada odgovorila. Medtem je Komisija julija 2022 o zadevah razpravljala z nemško vlado. Komisija je septembra in oktobra 2022 nadalje izmenjala mnenja z nemškimi organi. Komisija je imela tudi dodatne stike s pritožniki, oktobra 2022 pa je z njimi načrtovala sestanek.

29. Namen vseh teh sestankov in izmenjav je bil zbrati informacije za sprejetje odločitve o postopku za ugotavljanje kršitev do začetka leta 2023.

30. Komisija meni, da obstajajo različni razlogi za zamudo.

31. Zlasti so primeri pravno zapleteni in politično občutljivi zaradi dveh nasprotujočih si interesov: gospodarski interes svobode ustanavljanja v maloprodajnem sektorju in cilji javnega interesa, kot so varstvo okolja, varstvo potrošnikov ter socialna in teritorialna kohezija. Primeri so povezani s tekočimi političnimi razpravami o obnovi mest, rabi zemljišč, prometni politiki in podnebnih ukrepih ter trajnostnem razvoju. V Nemčiji (kot v drugih zveznih državah članicah EU) je regulativni okvir za maloprodajni sektor v pristojnosti zveznih dežel, medtem ko imajo občine določeno avtonomijo pri uporabi tega okvira.

32. Komisija je poudarila, da stalno spremlja vprašanje ustanavljanja trgovin na drobno v različnih državah članicah. Razmere v EU so zelo zapletene, saj zajemajo različna pravila in predpise na nacionalni, regionalni in včasih lokalni ravni.

33. Komisija je ponovno poudarila, da je bila zamuda delno posledica potrebe po čakanju na

izid sodnih postopkov [12] in izvajanju direktive o storitvah (ki naj bi se v celoti izvajala do leta 2010).

34. Komisija je poudarila tudi, da je Nemčija pred sodbo v zadevi Visser izpodbijala stališče Komisije, saj se je nemška vlada od sodbe „konstruktivno“ zavezala, da bo upoštevala pomisleke, ki jih je izrazila Komisija. Te razprave so bile zapletene in zamudne.

35. Trdila je, da čeprav je bila sprememba pravnega okvira, medtem ko so te razprave potekale, nerealna, okrepitev obstoječega instrumenta za postopke odstopanja v skladu z nemško zakonodajo v praksi ponuja *nekaj možnosti za zagotavljanje boljše skladnosti s pravom EU* nemškega okvira za ustanavljanje maloprodajnih podjetij. Komisija je v celoti zavezana dejavnemu sodelovanju z nemškimi organi pri razvoju izvedljivega sistema za ustanavljanje maloprodajnih podjetij v korist gospodarskih subjektov, kot so pritožniki.

36. Komisija se ne strinja s trditvijo pritožnikov, da ni spoštovala člena 258 PDEU, ker je morala podati obrazloženo mnenje. Sodišče Evropske unije nenehno priznava, da ima Komisija diskrecijsko pravico pri odločanju, ali in kdaj začeti postopek za ugotavljanje kršitev ali zadevo predložiti Sodišču Evropske unije. Komisija lahko primer zaključi na podlagi „priložnostnih razlogov“, čeprav nacionalna zakonodaja ali praksa očitno ni pravno združljiva s pravom EU. Komisiji ni treba podati obrazloženega mnenja, tudi če meni, da država članica ni izpolnila obveznosti iz Pogodb.

37. Pritožniki so pozdravili ukrepe Komisije, sprejete po njenem srečanju s preiskovalno skupino varuhinje človekovih pravic marca 2022. Vendar je Komisija ponovno stopila v stik s pritožniki šele septembra 2022.

38. Pritožniki se strinjajo s Komisijo, da so primeri pravno zapleteni. Vendar so trdile, da so nemški zakoni v skladu s pravico do svobode ustanavljanja ali ne. Ker je Komisija poslala dva uradna opomina, je bilo stališče Komisije jasno, še preden sta sodbi Sodišča EU podprli njuno pravno stališče. Pritožniki so priznali, da ima Komisija diskrecijsko pravico pri obravnavi postopkov za ugotavljanje kršitev. Če pa meni, da gre za očitno kršitev temeljnih svoboščin, mora kršitev prava presojeti v svoji diskrecijski odločitvi, česar v obravnavanem primeru ni storila.

39. Pritožniki so navedli, da so se v zvezi s svojimi zadevami že obrnili na nemška sodišča, vendar se je zvezno upravno sodišče odločilo, da zadeve ne bo predložilo Sodišču Evropske unije. Če bi Komisija zadevo zaključila iz priložnostnih razlogov, če bi zadevo bolje odpravila nacionalna sodišča, bi se v bistvu strinjala, da bi bila kršena pravica do svobode ustanavljanja. To bi spodkopalo verodostojnost Komisije kot „varuha Pogodb“.

40. Pritožniki so zaskrbljeni zaradi mnenja Komisije, da bi lahko povečana uporaba postopkov odstopanja zagotovila skladnost s pravom EU. Pritožniki so v svojih pritožbah Komisiji pojasnili, da so zahteve postopkov za odstopanje nejasne in da ima organ, pristojen za odobritev odstopanja, pri tem v celoti diskrecijsko pravico. Kakršna koli sprememba klavzule o odstopanju ne bo spremenila položaja v skladu z nemško zakonodajo o prostorskem načrtovanju, če

vlagatelji nimajo pravice do odstopanja od tistih predpisov, ki niso v skladu s pravom EU. Zato je težko razumeti, kako lahko postopek odstopanja zagotovi skladnost v praksi.

Končna ocena varuha človekovih pravic

41. Komisija je navedla, da bo odločitev o zadevah pritožnikov za ugotavljanje kršitev sprejela do **začetka leta 2023**. Če bo tako, bo minilo skoraj 14 let od vložitve prve pritožbe. Čeprav Komisija v tem obdobju vsekakor ni bila nedejavna v spisu, varuhinja človekovih pravic vztraja pri svoji predhodni ugotovitvi, da ta zamuda ni razumna glede na obravnavano zadevo. Komisija mora pri vseh svojih dejavnostih upoštevati načela dobrega upravljanja, ki vključujejo zahtevo, da je treba odločitve sprejeti v razumnem roku.

42. Varuhinja človekovih pravic ugotavlja, da je razloge, ki jih je Komisija navedla za zamudo, večinoma mogoče pripisati Komisiji. Komisija je trdila, da je čas, ki ga potrebuje za obravnavo tega postopka za ugotavljanje kršitev, posledica zapletenega pravnega položaja in nacionalne politike. Jasno je, da pravne posebnosti zveznih držav EU niso nove za Komisijo in v 13-letnem obdobju se lahko nacionalno politično okolje večkrat spremeni. To stvarnost bi bilo treba upoštevati v strategiji Komisije o obravnavi postopka za ugotavljanje kršitev. Poleg tega ima osebje Komisije, ki obravnava pritožbe zaradi kršitev, znatno pravno strokovno znanje in bi moralo biti sposobno obravnavati zapletene pravne zadeve v razumnem roku.

43. Vendar varuhinja človekovih pravic priznava, da je Komisija v obdobju, ki ga je obravnavala v tem postopku, sprejela številne ukrepe. To je vključevalo ukrepe za zagotovitev, da druge države članice spoštujejo pravico EU do svobode ustanavljanja (vključno s sporočilom, smernicami in delavicami), ter neposredni dialog z nemškimi organi, ki se je med preiskavo varuha človekovih pravic očitno okrepil. Varuh človekovih pravic tudi meni, da je Komisija upravičeno čakala na izid obeh zgoraj navedenih sodnih zadev [13], čeprav se enoletna prekinitev postopka za ugotavljanje kršitev med čakanjem na izid zadeve Visser [14] zdi dolgotrajna.

44. Komisija je navedla, da je bila zamuda delno posledica njene odločitve, da nadaljuje dialog z nemškimi organi in ne sprejme formalnih ukrepov v postopku za ugotavljanje kršitev. Čeprav se je Komisija zavezala, da bo, kjer je to mogoče, uporabila dialog, da bi prepričala države članice, naj svojo nacionalno zakonodajo uskladijo s pravom EU, si je tudi zastavila cilj pravočasne obravnave pritožb in postopkov zaradi kršitev. [15] Zagotovo pa takega dialoga ni mogoče uporabiti kot utemeljitev za nerazumno zamudo v upravnih fazah postopka za ugotavljanje kršitev.

45. Varuh človekovih pravic ugotavlja, da Komisija ni mogla upravičiti trinajstih let, ki jih je potrebovala za obravnavo upravnih faz postopka za ugotavljanje kršitev. **To je nepravilnost**. Ker je Komisija izjavila, da bo odločitev sprejela v začetku leta 2023, se je varuhinja človekovih pravic odločila, da priporočila ne bo imela namena.

Zaključek

Varuh človekovih pravic na podlagi preiskave zaključi ta primer z naslednjo ugotovitvijo:

Komisija ni mogla utemeljiti trinajstih let, ki jih je potrebovala za obravnavo upravnih faz postopka za ugotavljanje kršitev. To je nepravilnost.

Glede na zavezo Komisije, da bo odločitev sprejela v začetku leta 2023, jo varuhinja človekovih pravic poziva, naj o tem poroča do konca marca 2023.

Pritožniki in Komisija bodo obveščeni o tej odločitvi.

Emily O'Reilly evropska varuhinja človekovih pravic

Strasbourg, 16. 12. 2022

[1] Taki obrati so prepovedani, če: (a) pričakuje se, da bo ustvaril več kot 30 % svojega prometa s strankami, ki živijo zunaj mesta in okolice („načelo skladnosti“); (b) pričakuje se, da bo odvrčal 10 % ali več prometa uveljavljenih trgovcev na drobno (načelo neokrnjenosti) in (c) njegov prodajni prostor je v določenem odstotku namenjen „ustrezni ponudbi v mestnem središču“, kot so svetilke, preproge, kuhinjska posoda itd. („načelo integracije“). Pogoji (c) se nanašajo na cilj politike za zaščito mestnih središč, medtem ko sta pogoja (a) in (b) povezana z gospodarskimi vprašanji.

[2] Pravica do svobode ustanavljanja je določena v členu 49 Pogodbe o delovanju Evropske unije.

[3] Direktiva 2006/123/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 12. decembra 2006 o storitvah na notranjem trgu:

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A32006L0123> [Povezava]

[4] Več informacij o pritožbah in postopkih EU za ugotavljanje kršitev:

https://ec.europa.eu/info/law/law-making-process/applying-eu-law/infringement-procedure_en

[5] Sodba se je nanašala na občinske prostorske načrte, ki so predvidevali prepoved trgovine na drobno z blagom, ki ni obsežno blago (kot so čevlji in oblačila) na geografskem območju zunaj mestnega središča. Namen prepovedi je bil ohraniti sposobnost preživetja mestnega jedra občine in preprečiti, da bi v mestu zaradi dobrega urbanističnega načrtovanja obstajali prazni prostori. Sodišče Evropske unije je potrdilo, da: maloprodaja je storitev in spada na področje uporabe direktive o storitvah; direktiva o storitvah se uporablja za trgovske centre ne glede na to, kako jo države članice urejajo (na primer s pravili načrtovanja); prepoved prodaje nevoluminoznega blaga zunaj mestnega središča je ozemeljska omejitev v smislu direktive o storitvah (člen 15(2)a); varstvo mestnega središča je lahko nujni razlog v splošnem interesu, če

so izpolnjeni pogoji nediskriminacije, nujnosti in sorazmernosti.

C-31/16 *Visser proti Raad van de gemeente Appingedam*

[https://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=175926&pageIndex=0&doclang=EN&mode=lst&d\[Povezava\]](https://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=175926&pageIndex=0&doclang=EN&mode=lst&d[Povezava])

[6] Poročilo o inšpekcijskem pregledu je na voljo na

<https://www.ombudsman.europa.eu/en/doc/inspection-report/en/158614>.

[7] Predhodne ugotovitve varuha človekovih pravic so na voljo na:

<https://www.ombudsman.europa.eu/en/doc/correspondence/en/158615> [Povezava]

[8] *Evropski maloprodajni sektor, primeren za 21. stoletje*

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/en/ALL/?uri=CELEX%3A52018DC0219> [Povezava]

[9] *Praktični vodnik za spodbujanje oživitve in modernizacije malega maloprodajnega sektorja*

<https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/d606c517-4445-11e8-a9f4-01aa75ed71a1/language-en> [Povezava]

[10] Poročilo o sestanku med Komisijo in preiskovalno skupino varuha človekovih pravic ter pregled dokumentov Komisije.

[11] Člen 258 PDEU je pravna podlaga za postopke za ugotavljanje kršitev.

[12] Poleg zadeve Visser je navedla tudi zadevo C-400–08, *Komisija proti Španiji* :

<https://curia.europa.eu/juris/liste.jsf?language=en&num=C-400/08>.

[13] Varuh človekovih pravic je že pred tem menil, da je razumno, da Komisija počaka na izid povezane sodne zadeve, preden sprejme naslednje korake v postopku za ugotavljanje kršitev:

Sklep v zadevah 1234/2016/EIS, 1241/2016/EIS, 1717/2016/EIS in 1841/2016/EIS

<https://www.ombudsman.europa.eu/en/decision/en/80471> [Povezava].

[14] Pregledni dokumenti kažejo, da je Komisija po sodbi v zadevi Visser leta 2018 ponovno začela delovati. To je vključevalo organizacijo notranjih sestankov in izmenjavo mnenj z nemškimi organi v letih 2020 in 2021.

[15] V Sporočilu Komisije „Pravo EU: Boljši rezultati z boljšo uporabo“:

https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=uriserv%3AOJ.C_.2017.018.01.0010.01.ENG&toc=OJ%3AC%3A [Povezava]